

نام درس: زبان فارسی ۳

نام دبیر: اخگری

زمان: ۸۰ دقیقه

تاریخ: ۹۵/۱۰/۲۲

تعداد صفحات: ۴

پایه سوم

نمره به عدد و حروف:

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

کلاس:

نمره تجدید نظر:

پایه سوم

آزمون پایانی نوبت اول
سال تحصیلی ۹۵-۹۶

ردیف	سوال	بارم
الف	زبان شناسی	۴
	۱. هر تکواژ یا واژه برای اینکه تولید شود یا از زبان های بیگانه به فارسی راه یابد ، باید از صافی قواعد ..... زبان عبور کند . (۱) واجی (۲) هم نشینی (۳) معنایی (۴) نحوی ☐	۰/۲۵
	۲. ضرب المثل « هر سخن جایی و هر حرف مکانی دارد » بیانگر کدام یک از قواعد ترکیب است؟	۰/۲۵
	۳. در جمله « تو با دوستانت نقاشی میکشید »	۰/۲۵
	الف (کدام قاعده ترکیب رعایت نشده است ؟)	۰/۲۵
	ب (الگوی هجایی واژه نقاشی را بنویسید ..)	۰/۷۵
	۴. شیوه ساخت هر یک از کلمات زیر را بنویسید . الف (پیامبر) ..... ب (فتا)	۰/۵
	۵. با توجه به عبارت زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید . « در نمایشگاه کتاب و مطبوعات ، چند جلد کتاب و مجله خریدم و پس از تماشای کتاب فروشی ها و هیجان خریداران ، از انتشارات سمت نیز بازدید کردم . »	۰/۲۵
	الف) میان دو واژه « کتاب » و « مجله » کدام رابطه معنایی برقرار است ؟	۰/۲۵
	ب (شیوه ساخت واژه « نمایشگاه » چگونه است ؟)	۰/۲۵
	پ (واژه « تماشا » از نظر معنایی مشمول کدام وضعیت چهارگانه شده است ؟)	۰/۲۵
	۶. کدام واژه از دو هجای معنی دار ساخته شده است ؟ (۱) زندگی (۲) خوشبخت (۳) رهایی (۴) کتاب خانه ☐	۰/۲۵
	۷. در عبارت زیر ، نقش مفعول ، چند مصوت دارد ؟	۰/۲۵
	« در قرن پنجم ، نظامی گنجوی ، استاد توانای داستان های عاشقانه ، مخزن الاسرار را در موضوعات حکمی و اخلاقی سرود . »	۰/۲۵
	۸. در جمله « سیر را غم گرسنه نیست » مفهوم واژه ی « سیر » را با توجه به کدام رابطه معنایی در می یابیم ؟	۰/۲۵
	۹. با استفاده از شیوه ترکیب از واژه « راه » یک واژه جدید بسازید	۰/۲۵
	۱۰. در بیت « ای تهی دست رفته در بازار / ترسمت پُر نیاوری دستار » واژه مشخص شده در گذر زمان چه وضعیتی پیدا کرده است ؟	۰/۲۵

	دستور	پ
۱۱	اگر بخواهیم چیزی یا جایی یا کسی یا واقعه ای را که امروز وجود ندارد و آثار آن از میان رفته است تشریح کنیم چگونه عمل می کنیم؟	۰/۲۵
۸		
۱	در جمله‌ی « پاسخ فرزنانگان به پرسش تزار به همین اندازه <u>گونه گون</u> بود . گروه اول گفتند که او بیش از همه به دستیاران حکومتی اش نیازمند است . »	
۰/۲۵	الف) یک گروه اسمی در جمله <u>دوم</u> پیدا کنید .	۰/۲۵
۰/۲۵	ب) یک جمله مرکب در عبارت پیدا کنید .	
۰/۲۵	پ) جمله اول از چند واژه تشکیل شده است؟	۰/۲۵
۰/۲۵	ت) یک « <u>وند اشتقاقی</u> » در جمله مرکب مشخص کنید .	۰/۲۵
۰/۲۵	ث) واژه مشخص شده در جمله اول چه نقشی دارد؟	۰/۲۵
۰/۲۵	ج) گونه‌ی مودبانه‌ی دومین فعل را بنویسید .	۰/۲۵
۲	با توجه به جمله زیر به سوالات آمده پاسخ دهید . « خواننده را از احوال و افکار آنها با خبر می گرداند . »	
۰/۲۵	الف) هسته گروه « فعلی » را بنویسید .	۰/۲۵
۰/۵	ب) متمم را در جمله پیدا کرده و نوع آن را بنویسید .	۰/۵
۰/۲۵	پ) فعل جمله را به « مضارع مستمر » برگردانید .	۰/۲۵
۰/۵	۳. در عبارت زیر مورد حذف شده را مشخص کرده و نوع آن را بنویسید . « بهار پادشاه فصل هاست و شور نو شدن را مژده میدهد . »	۰/۵
۴	در گروه اسمی « توانایی های دانشمندان جوان ایرانی »	
۰/۲۵	الف) هسته کدام است؟	۰/۲۵
۰/۲۵	ب) این گروه از چند تکواژ تشکیل شده است؟	۰/۲۵
۰/۵	۵. کدام یک از جمله های زیر از نظر تعداد اجزا متفاوت است؟ چند جزئی است؟ (۱) دو دو تا چهارتا (۲) زیارت قبول (۳) به امید دیدار	۰/۵
۶	در عبارت « صاحب نظران با بررسی و تحلیل ادبیات عامه به برخی بینش ها و اعتقادات اقوام ابتدایی پی می برند و ادبیات عامه را منتقل کننده تجربیات ارزنده به نسل های آینده می دانند . این نوع ادبیات ، اصول اخلاقی را در یک جامعه محکم می کند . شعر عامیانه از دل شاعرانی بر آمده است که هرگز ادعای شاعری نداشتند و مثل که در دنیای حیوانات سیر می کند یکی از اقسام ادبیات عامه به شمار می آید . »	
۰/۲۵	الف) از عبارت بالا یک فعل « مرکب » بنویسید .	۰/۲۵
۰/۲۵	ب) شکل گذرای فعل پایانی را بنویسید .	۰/۲۵
۰/۲۵	پ) فعل جمله‌ی دوم را به صورت مجهول بنویسید .	۰/۲۵
۰/۲۵	ت) فعل جمله‌ی سوم از نظر ساخت چگونه است؟ (ساده ، مرکب و ...)	۰/۲۵
۰/۵	۷. برای هر یک از جمله های زیر فعل مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید . الف) گروه مذاکره کننده هسته ای از حقوق ملت ایران دفاع (کردند - کرد)	۰/۵

<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۱/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p>	<p>ب) هر کسی ، کسی (دارد - دارند) .....</p> <p>۸. در جمله « حافظ از شاعران بزرگ جهان است » متمم به جای کدام نقش آمده است؟ .....</p> <p>۹. کدام یک از فعل های زیر گذرا به مفعول و متمم است ؟</p> <p>۱) گردانید ۲) پوشید ۳) گفت ۴) خوابانید</p> <p>۱۰. چرا در جمله ی زیر نمی توان نهاد را از جمله حذف کرد ؟</p> <p>« ما ، پدر و مادر ها همواره از جان و دل برای فرزندانمان مایه می گذاریم » .....</p> <p>۱۱. اجزای جمله ی زیر را با رسم نمودار مشخص کنید .</p> <p>« به ناگاه خود را بسیار حقیر تر و خردتر از ماشاالله یافتیم . »</p> <p>۱۲. هسته ی گروه مفعولی را در جمله زیر مشخص کنید . .....</p> <p>« در قرن چهارم ملت ایران با تکیه بر اصول دینی نهال تنومند و باروری را پرورش داد . »</p> <p>۱۳. پیشوند فعل در کدام گزینه باعث دگرگونی معنایی نمی شود ؟</p> <p>۱) آورد ۲) گذشت ۳) شمرد ۴) گرفت</p>	<p>ت</p>
<p>۳</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۱</p>	<p>املا و بیاموزیم</p> <p>۱. در کدام یک از بیت های زیر واژه های « هم آوا » دیده می شود ؟</p> <p>الف) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود / وا رهد از حد جهان بی حد و اندازه شود</p> <p>ب) بهرام که گور می گرفتی همه عمر / دیدی که چگونه گور بهرام گرفت</p> <p>۲. در بیت زیر از کدام شیوه (بلاغی - عادی) استفاده شده است ؟ .....</p> <p>« بی وفا نگار من ، می کند به کار من / خنده های زیر لب ، عشوہ های پنهانی »</p> <p>۳. نوع « آن » در کدام گزینه متفاوت است ؟ نوع آن را بنویسید . .....</p> <p>۱) دهلران ۲) کندوان ۳) سپاهیان ۴) گیلان</p> <p>۴. در عبارت زیر چند نا مطابق املائی وجود دارد ؟ مشخص کنید .</p> <p>« صیادان و کشاورزان و بازاریان فارغ از کار روزانه در بستری گرم ، تن های خسته ی خویش را به خواب سپرده اند . »</p> <p>۵. در عبارت زیر دو واژه پیدا کنید که در آن ، صامت میانجی به کار رفته باشد . .....</p> <p>« نکته ای که دوستان و آشنایان بر آن تاکید دارند ، حضور فعال بانوان در اجتماع است »</p> <p>۶. غلط های املائی را مشخص کرده و درست هر کدام را بنویسید .</p> <p>ممد حیات - منگاک زمین - دادار هور - وزر و وبال - چاق و ثمین - النا و آموزش - حایل و مانع - حبله و غدر - شیح درخت - زیب و پیرایه - فراق ملک - راهب فرزانه - رمق حیاط - خار و خاره</p> <p>۱) ..... (۲) ..... (۳) ..... (۴) .....</p>	<p>ت</p>

ردیف	سوال	بارم
الف	زبان شناسی	۴
	۱. هر تکواژ یا واژه برای اینکه تولید شود یا از زبان های بیگانه به فارسی راه یابد ، باید از صافی قواعد ..... زبان عبور کند . (۱) واجی ☒ (۲) هم نشینی ☐ (۳) معنایی ☐ (۴) نحوی ☐	۰/۲۵
	۲. ضرب المثل « هر سخن جایی و هر حرف مکانی دارد » بیانگر کدام یک از قواعد ترکیب است؟ قواعد کتاببرداری	۰/۲۵
	۳. در جمله « تو با دوستانت نقاشی میکشید » الف (کدام قاعده ترکیب رعایت نشده است ؟) نحوی ب (الگوی هجایی واژه نقاشی را بنویسید .. نقاشی	۰/۲۵
	۴. شیوه ساخت هر یک از کلمات زیر را بنویسید . الف (پیامبر ..... بنیویس ..... ترکیب ..... ب (فتا ..... بنیویس ..... منتظر	۰/۱۵
	۵. با توجه به عبارت زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید . « در نمایشگاه کتاب و مطبوعات ، چند جلد کتاب و مجله خریدم و پس از تماشای کتاب فروشی ها و هیجان خریداران ، از انتشارات سمت نیز بازدید کردم .»	
	الف) میان دو واژه « کتاب » و « مجله » کدام رابطه معنایی برقرار است ؟ متناسب	۰/۲۵
	ب (شیوه ساخت واژه « نمایشگاه » چگونه است ؟ استعاق	۰/۲۵
	پ (واژه « تماشا » از نظر معنایی مشمول کدام وضعیت چهارگانه شده است ؟ تحویل معنایی	۰/۲۵
	۶. کدام واژه از دو هجای معنی دار ساخته شده است ؟ (۱) زندگی ☐ (۲) خوشبخت ☒ (۳) رهایی ☐ (۴) کتاب خانه ☐	۰/۲۵
	۷. در عبارت زیر ، نقش مفعول ، چند مصوت دارد ؟ مخزن الاسرار ← ه مصوت « در قرن پنجم ، نظامی گنجوی ، استاد توانای داستان های عاشقانه ، مخزن الاسرار را در موضوعات حکمی و اخلاقی سرود .»	۰/۲۵
	۸. در جمله « سیر را غم گرسنه نیست » مفهوم واژه ی « سیر » را با توجه به کدام رابطه معنایی در می یابیم ؟ تضاد	۰/۲۵
	۹. با استفاده از شیوه ترکیب از واژه « راه » یک واژه جدید بسازید . راهنما راهبر راهگشا راه	۰/۲۵
	۱۰. در بیت « ای تهی دست رفته در بازار / ترسمت پُر نیاوری دستار » واژه مشخص شده در گذر زمان چه وضعیتی پیدا کرده است ؟ متروک شده	۰/۲۵

۱. هر یک از موارد زیر مربوط به کدام نوع ویرایش است؟

الف) کامل نوشتن عبارت های دعایی مثل « صلی الله علیه و آله و سلم » به جای « صلی الله ... ویرایش فن »

ب) پرهیز از ابهام و کژتابی ویرایش زمان

۲. دو مورد از راه هایی که می توان زندگی نامه را از حالت عادی و معمولی خارج کرد را نام ببرید.

الف) طرح سؤال (ب) شکل زمان لونه

۳. بیت زیر را باز گردانی کنید.

از دست و زبان که برآید کز عهده شکرش به در آید

چپ کسی می تواند شکرش بدهد، های خداوند را به جای آورد

۴. کامل کنید

الف) نوشته هایی که حاصل تأملات و تفکرات درونی نویسنده است را نوشته های ... می گویند

ب) مقاله « کتاب و کتاب خوانی » ماهیتی پژوهشی دارد.

پ) « عزراق و بزرگ نهای » هنگام توصیف ممکن است نویسنده را از واقعیت دور سازد.

۵. ویرایش کنید.

الف) انجام دهنده گان این پروژه باید جرئت خطر کردن را داشته باشند.

انجام دهندگان این طرح باید جرئت خطر کردن را داشته باشند.

ب) گلستان به وسیله ی سعدی نوشته شد. سعدی طالع را نوشته است.

۶. در نوشته ی زیر نویسنده برای خارج نمودن نوشته از حالت عادی از چه شیوه ای استفاده کرده است؟

« ابراهیم شیرازی، با چهره ی قدرتمند و چیره اما قدری گرفته و فشرده، سحر، در دالان خانه قدم زد. با صدای به عمد، چند بار سینه

صاف کرد و از لای در دهان گشوده ی اتاق محمد، محمد را دید و سینی مسین در حکم شمعدان را ... »

از شیوه زمان در نه انتخاب شده است.

۷. چرا تاریخ بیهقی از دیگر کتاب های تاریخ ممتاز شده است؟

به دلیل امانت و دقت نویسنده

۸. به هنگام بازنویسی چه تغییراتی در نوشته ایجاد میشود؟ (ذکر ۲ مورد)

۱- زبان نوشته، امروزی و ساده و قابل فهم می گردد. ۲- رویدادها یا سازگی می شوند و مجسم می آیند

۹. دو مورد از منابع کتابخانه ای را به عنوان یکی از روش های گردآوری اطلاعات برای نوشتن زندگی نامه نام ببرید.

دایرة المعارف، اطلس های تاریخی، فرهنگها، مجلات و غیره

۱۰. غلط های نگارشی به کار رفته در عبارات زیر را بنویسید.

الف) داستانی که خواننده بودم را پسندید.

دورا، متناهم مفعول باید بلافاصله بعد از مفعول قرار گیرد.

ب) اثیستن، پس از بیست و دو سال زندگی در شهر پریشتون آمریکا در گذشت.

جمله ابهام و کژتابی دارد. مشقش بنیت، عرانشی، بیت در دو سال بوده یا بیت و دو

سال در شهر پریشتون زندگی کرده است.

۰/۲۵	<p>۱۱. اگر بخواهیم چیزی یا جایی یا کسی یا واقعه ای را که امروز وجود ندارد و آثار آن از میان رفته است تشریح کنیم چگونه عمل می کنیم؟</p> <p>از ملامت بگریز و ماخذ و استاد و کتاب ها را یک می گزیم یا با اقتزار مطلع مصاحبه می کنیم.</p>	
۸	<p>دستور</p>	پ
	<p>۱. در جمله ی</p>	
	<p>« پاسخ فرزندان به پرسش تزار به همین اندازه گونه گونه بود . گروه اول گفتند که او بیش از همه به دستیاران حکومتی اش نیازمند است .»</p>	
۰/۲۵	<p>الف) یک گروه اسمی در جمله دوم پیدا کنید . گروه اول .....</p>	
۰/۲۵	<p>ب) یک جمله مرکب در عبارت پیدا کنید .</p>	
	<p>گروه اول گفتند که ..... است .</p>	
۰/۲۵	<p>پ) جمله اول از چند واژه تشکیل شده است ؟ ۱۲ واژه .....</p>	
۰/۲۵	<p>ت) یک « وند اشتقاقی » در جمله مرکب مشخص کنید . مند - نیازمندی - حکومتی</p>	
۰/۲۵	<p>ث) واژه مشخص شده در جمله اول چه نقشی دارد ؟ مسند .....</p>	
۰/۲۵	<p>ج) گونه ی مودبانه ی دومین فعل را بنویسید فرمودند .....</p>	
	<p>۲. با توجه به جمله زیر به سوالات آمده پاسخ دهید .</p>	
	<p>« خواننده را از احوال و افکار آنها با خبر می گرداند .»</p>	
۰/۲۵	<p>الف) هسته گروه « فعلی » را بنویسید . گردان .....</p>	
۰/۱۵	<p>ب) متمم را در جمله پیدا کرده و نوع آن را بنویسید . احوال و افکار آنها - متمم اسم</p>	
۰/۲۵	<p>پ) فعل جمله را به « مضارع مستمر » برگردانید . خواننده را از احوال و افکار آنها دارند با خبر می گرداند</p>	
۰/۱۵	<p>۳. در عبارت زیر مورد حذف شده را مشخص کرده و نوع آن را بنویسید .</p>	
	<p>« بهار پادشاه فصل هاست و شور نو شدن را مژده میدهد .» بهار .....</p>	
	<p>۴. در گروه اسمی « توانایی های دانشمندان جوان ایرانی »</p>	
۰/۲۵	<p>الف) هسته کدام است ؟ توانایی .....</p>	
۰/۲۵	<p>ب) این گروه از چند تکواژ تشکیل شده است ؟ ۱۲ .....</p>	
۰/۱۵	<p>۵. کدام یک از جمله های زیر از نظر تعداد اجزا متفاوت است ؟ چند جزئی است ؟</p>	
	<p>۱) دو دو تا چهارتا ○ ۲) زیارت قبول ○ ۳) به امید دیدار ○ یک چیزی</p>	
	<p>۶. در عبارت « صاحب نظران با بررسی و تحلیل ادبیات عامه به برخی بینش ها و اعتقادات اقوام ابتدایی پی می برند و ادبیات عامه را منتقل کننده</p>	
	<p>تجربیات ارزنده به نسل های آینده می دانند . این نوع ادبیات ، اصول اخلاقی را در یک جامعه محکم می کند . شعر عامیانه از دل شاعرانی بر آمده</p>	
	<p>است که هرگز ادعای شاعری نداشتند و مثل که در دنیای حیوانات سیر می کند یکی از اقسام ادبیات عامه به شمار می آید .»</p>	
۰/۲۵	<p>الف) از عبارت بالا یک فعل « مرکب » بنویسید پی می برند .....</p>	
۰/۲۵	<p>ب) شکل گذرای فعل پایانی را بنویسید پی می آورند .....</p>	
۰/۲۵	<p>پ) فعل جمله ی دوم را به صورت مجهول بنویسید دانشمندان سود .....</p>	
۰/۲۵	<p>ت) فعل جمله ی سوم از نظر ساخت چگونه است ؟ (ساده ، مرکب و ...) ساده .....</p>	
۰/۱۵	<p>۷. برای هر یک از جمله های زیر فعل مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید .</p>	
	<p>الف) گروه مذاکره کننده هسته ای از حقوق ملت ایران دفاع (کردند - کرد) کرد .....</p>	

ب) هر کسی، کسی (دارد - دارند) ..... دارد.

۰/۲۵ ۸. در جمله «حافظ از شاعران بزرگ جهان است» متمم به جای کدام نقش آمده است؟ بیم جای مُسند.....

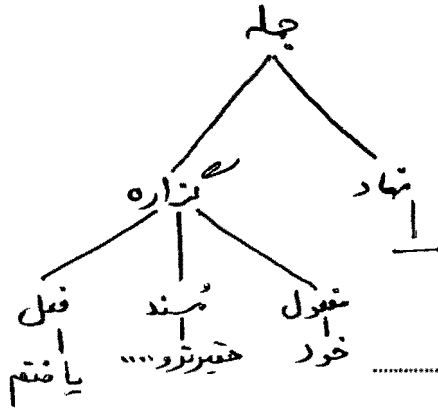
۰/۲۵ ۹. کدام یک از فعل های زیر گذرا به مفعول و متمم است؟

- (۱) گردانید (۲) پوشید (۳) گفت (۴) خوابانید

۰/۲۵ ۱۰. چرا در جمله ی زیر نمی توان نهاد را از جمله حذف کرد؟

«ما، پدر و مادر ها همواره از جان و دل برای فرزندانمان مایه می گذاریم» بیم دلیل وجود بدل

۱/۲۵ ۱۱. اجزای جمله ی زیر را با رسم نمودار مشخص کنید.

«به ناگاه خود را بسیار حقیر تر و خردتر از ماشاالله یافتیم»
قید مفعول قید بسیار قید فعل مُسند فعل

۰/۲۵ ۱۲. هسته ی گروه مفعولی را در جمله زیر مشخص کنید. نهاد

«در قرن چهارم ملت ایران با تکیه بر اصول دینی نهال تنومند و باروری را پرورش داد.»

۰/۲۵ ۱۳. پیشوند فعل در کدام گزینه باعث دگرگونی معنایی نمی شود؟

- (۱) آورد (۲) گذشت (۳) شمرد (۴) گرفت

۳ ت املای و بیاموزیم

۰/۲۵ ۱. در کدام یک از بیت های زیر واژه های «هم آوا» دیده می شود؟

- (الف) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود / وا رهد از حد جهان بی حد و اندازه شود
ب) بهرام که گور می گرفتی همه عمر / دیدی که چگونه گور بهرام گرفت

۰/۲۵ ۲. در بیت زیر از کدام شیوه (بلاغی - عادی) استفاده شده است؟ بلاغی

«بی وفا نگار من، می کند به کار من / خنده های زیر لب، عشوه های پنهانی»

۰/۵ ۳. نوع «ان» در کدام گزینه متفاوت است؟ نوع آن را بنویسید.

- (۱) دهلران (۲) کندوان (۳) سپاهیان (۴) گیلان

۰/۵ ۴. در عبارت زیر چند نام مطابق املائی وجود دارد؟ مشخص کنید.

«صیادان و کشاورزان و بازاریان فارغ از کار روزانه در بستری گرم، تن های خسته ی خویش را به خواب سپرده اند.»

تلفظاً با نوشتار متفاوت است.

۰/۵ ۵. در عبارت زیر دو واژه پیدا کنید که در آن، صامت میانجی به کار رفته باشد. تکلیفی بدل آشنایان

«نکته ای که دوستان و آشنایان بر آن تأکید دارند، حضور فعال بانوان در اجتماع است»

۱ ۶. غلط های املائی را مشخص کرده و درست هر کدام را بنویسید.

ممد حیات - مفاک زمین - دادار هور - وزر و وبال - چاق و ثمین - النا و آموزش - حایل و مانع - حیل و غدر - شبح درخت - زیب و پیرایه -
فراق ملک - راهب فرزانه - رمق حیاط - خار و خاره

- (۱) چاق و سینه ..... (۲) القا و معزش ..... (۳) فراغ ملک ..... (۴) رمق حیات